

10 kriterierna för Rättvis Handel

10 Principles for Fair Trade

The World Fair Trade Organization, WFTO har fastställt 10 kriterier som Rättvis Handel Organisationer måste följa i sitt dagliga arbete. För att säkerställa att kriterierna efterlevs har WFTO ett kontrollsystem.

1) **Skapa möjligheter för ekonomisk marginaliserade producenter.**

Fattigdomsbekämpning genom handel utgör organisationens huvudsakliga målsättning. Organisationen stödjer marginaliserade, småskaliga producenter – oavsett om dessa utgörs av enskilda familjeföretag eller grupperingar i form av föreningar eller kooperativ. Organisationen eftersträvar att föra dem från ekonomisk osäkerhet och fattigdom till ekonomisk självförsörjning och ägandeskap. Handeln stödjer samhällsutveckling.

Organisationen har en åtgärdsplan för hur den skall genomföra detta.

2) **Öppenhet och dialog**

Organisationen är transparent vad gäller styrelse och kommersiella relationer. Den är ekonomiskt ansvarsfull gentemot alla medaktörer och avseende kommersiell information som erhållits. Organisationen finner lämpliga sätt att delge information och engagera anställda, medlemmar och producenter i sitt beslutsfattande. Den säkerställer att relevant information ges till alla handelspartners. Kommunikationen är välfungerande och omfattar hela handelskedjan.

3) **Rättvisa handelsrelationer**

Organisationen handlar med omtanke om social, ekonomisk och miljömässig situation för marginaliserade småskaliga producenter och vinstmaximerar inte på deras bekostnad. Den är ansvarstagande och professionell i att möta sina åtaganden i tid. Leverantörer respekterar kontrakt och levererar produkter i tid samt i enlighet med den kvalitet som specificerats.

Rättvis Handel köpare tar hänsyn till de finansiella svårigheter producenter och leverantörer har och säkerställer att beställningar betalas vid erhållande av skeppningsdokumenten eller riktlinjer som fastställts. En räntefri förskottsbetalning motsvarande minst 50 % ges om så efterfrågats..

När Rättvis Handel leverantörer erhåller förskottsbetalning från köpare, säkerställer de att betalningen vidareförmedlas till de som tillverkar eller odlar Rättvis Handel produkterna.

Köpare konsulterar leverantörer före det att de avbeställer. När beställning annulleras utan att detta beror på fel orsakat av producenten eller leverantören, ges adekvat kompensation för det arbete som redan gjorts.

Leverantörer och producenter konsulterar köpare om det är ett problem med leveransen och säkerställer att kompensation ges när levererad kvantitet eller kvalitet inte motsvarar det som fakturerats.

Organisationen upprätthåller långsiktiga relationer baserade på solidaritet, förtroende och ömsesidig respekt. Därmed bidrar de till positiv bild och tillväxt för Rättvis Handel. Den vidmakthåller effektiv kommunikation med sina handelspartners. Handelspartner försöker öka sitt handelsutbyte i volym, värde och mångfald. Detta så att Rättvis Handel producenter får ökade inkomster. Organisationen samarbetar med andra Rättvis Handel organisationer inom landet och undviker ojust konkurrens. Den undviker att duplicera design eller mönster utan tillstånd.

Rättvis Handel innebär ett erkännande, stöd och skydd för småskaliga producenters kulturella identitet och traditioner såsom dessa kommer till uttryck i hantverkets design, matvaror och andra relaterade tjänster.

4) **Betala ett rättvist pris**

Ett rättvist pris är ett pris som man gemensamt kommit överens om genom dialog och deltagande, som ger skälig betalning till producenten och som långsiktigt kan bäras av marknaden. Där prissättningsstruktur för Rättvisemärkt finns, används detta som minimum. Rättvis betalning avser tillhandahållande av en ersättning som producenterna själva finner rättvis och som tar i beaktande principen om lika lön för lika arbete vare sig utförd av kvinna eller man. Rättvis Handel organisationer som är specialiserade i marknadsföring eller import, stödjer kapacitets utveckling så att producenter klarar av att prissätta rättvist.

5) **Säkerställa inget barnarbete och tvångsarbete**

Organisationen ansluter sig till FN's barnkonvention samt nationell lag m a p barnarbete. Organisationen garanterar att det inte finns något tvångsarbete i dess arbetsstyrka, bland medlemmar eller hemarbetande.

Organisationer som köper Rättvis Handel produkter från producent grupper direkt eller via mellanhänder garanterar att inget tvångsarbete förekommer i produktionen och att producenterna uppfyller FN's barnkonvention och lokal lag avseende barnarbete. Om någon barn på något sätt är involverade i tillverkningen av Rättvis Handel varor (även om så må vara att lära traditionella konsthantverk) måste det alltid redovisas öppet samt kontrolleras och granskas så att det inte negativt påverkar barnets välbefinnande, säkerhet, utbildning och behov av lek

6) **Engagemang mot diskriminering, för jämställdhet mellan man och kvinna. Föreningsfrihet.**

Organisationen diskriminerar inte vid anställning, ersättning, tillgång till utbildning, befordran, avgång baserat på ras, kast, nationell bakgrund, religion, handikapp, kön, sexuell läggning, medlemskap i fackförening, politiska sympatier, HIV/aids status eller ålder.

Organisationen ger samma möjligheter för kvinnor och män att utveckla sin förmåga och gynnar aktivt kvinnors ansökningar till arbetstillfällen och ledarskapspositioner i organisationen. Organisationen tar i beaktande de speciella hälso- och säkerhetsbehov som gravida och ammande kvinnor har. Kvinnor deltar på lika villkor i beslut som avser användning av avkastning från produktionen.

Organisationen respekterar alla anställdas rätt att bilda och ansluta sig till de fackföreningar de själva väljer samt att förhandla kollektivt. Där rätten att ansluta sig till fackföreningar och förhandla kollektivt begränsas av lag och/eller politisk miljö, kommer organisationen finna former för oberoende och fri organisering och förhandling för de anställda. Organisationen garanterar att representanter för de anställda inte är föremål för diskriminering på arbetsplatsen.

Organisationer som arbetar direkt med producenter garanterar att kvinnor alltid betalas för sitt bidrag till produktionsprocessen samt att när kvinnor utför samma arbete som män, att de betalas samma lön som män. Organisationen eftersträvar att i produktionssituationer där kvinnors arbete värderas mindre än mäns arbete, kvinnors arbete omvärderas till dess rätta värde samt att kvinnor ges arbete i nivå med deras kapacitet.

7) **Säkerställa goda arbetsförhållanden**

Organisationen ger en säker och hälsosam arbetsplats för anställda och/eller medlemmar. Den uppfyller, som ett minimum, nationella lagar samt ILO's konventioner avseende hälsa och säkerhet.

Arbetstider och förhållanden för anställda och/eller medlemmar (samt eventuella hemarbetande) överensstämmer med förhållanden fastställda av nationella lagar samt ILO konventioner.

Rättvis Handel organisationer är medvetna om hälsa och säkerhets förhållanden hos de producentgrupper de köper från. De eftersträvar att skapa medvetande om hälso- och säkerhet frågor samt förbättra praktisk tillämpning.

8) **Tillhandahålla kapacitets byggande**

Organisationen eftersträvar att med hjälp av Rättvis Handel skapa positiv utveckling för småskaliga, marginaliserade producenter.

Organisationen utvecklar yrkesskicklighet och förmåga bland sina egna anställda eller medlemmar. Organisationer som arbetar direkt med små producenter utvecklar specifika aktiviteter för att hjälpa dessa förbättra management förmåga, produktionsförmåga och förmåga att nå ut till marknader, t ex lokal/regional/internationell/Rättvis Handel/mainstream. Organisationer som köper Rättvis handel produkter via mellanhänder i Syd, bistår dessa organisationer att utveckla sin kapacitet att stödja de marginaliserade grupper de arbetar med

9) **Informera om Rättvis Handel**

Organisationen skapar medvetande om syftet med Rättvis Handel och varför världen behöver mer Rättvis Handel. Den deltar i utåtriktade informationsaktiviteter i mån av förmåga som organisation.

Organisationen ger information till kunder om sin egen verksamhet, produkterna den marknadsför och de producenter som tillverkar eller odlar produkterna. Annonsering och marknadsföringsteknik som används är alltid ärlig.

10) **Respekt för natur och miljö**

Organisationen som producerar Rättvis handel produkter maximerar användningen av råmaterial av hållbart ursprung, köper lokalt om möjligt är. De använder produktionsmetoder som eftersträvar minskad energiåtgång och använder när möjligt är förnyelsebara energikällor som minimerar utsläpp av växthusgaser. De eftersträvar att minimera sitt avfall och dess miljöeffekter. Rättvis Handel producenter av jordbruksråvaror minimerar sin miljöpåverkan genom att odla ekologisk eller med minimerad användning av bekämpningsmedel.

Köpare och importörer av Rättvis Handel produkter ger prioritet till produkter som görs av råmaterial av hållbart ursprung och som har minsta totala miljöpåverkan. Alla organisationer använder förpackningsmaterial tillverkat av retur- eller material med god biologisk nedbrytbarhet. Varor fraktas med båt närhelst detta är ett möjligt alternativ.

Ref: World Fair Trade Organization (WFTO) Juni 2011

Översättning av engelsk originaltext gjord av Mona Bengtsson, La Maison Afrique FAIR TRADE AB